

Idéer til Furesø Kommunes ”Grøn Plan”

Grøn Plan for Furesø Kommune handler om at beskytte og benytte natur og landskab.

Kommunens idéoplæg til Grøn Plan kan læses her:

http://www.furesoe.dk/kommunen/klimanaturmiljoe/natur/~media/WWW/Kommunen/Klima%20natur%20og%20miljoe/Naturpleje/Status_for_Naturforvaltning_agm.ashx

DN Furesø har indsendt idéer til indholdet i Grøn Plan inden den sendes til høring.

DN Furesøs input til kommunens Grønne Plan kan ses på DN Furesøs hjemmeside under nyheder og presse

<http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=28528>

Vi har skrevet følgende 4 artikler til avisen om vores idéer:

1. Søer, vandløb og vandhuller - 2. Skovene – 3. Det åbne land – 4. Naturen i byerne.

1. Søer, Vandhuller og Vandløb

Af Niels Peter Hansen, DN Furesø

I fortsættelse af Danmarks Naturfredningsforenings ”Fremtidens Natur i Furesø Kommune” fra 2007 og som kommentar til Furesø Kommunes forslag om en Naturplan gengives efterfølgende i forkortet form DN Furesøs bemærkninger.

FURESØ

Troldænder

Furesøen er en enestående naturperle, som nydes af ikke bare kommunens borgere, men af folk fra hele Storkøbenhavn.

Den rekreative anvendelse spænder fra badning over søsport, lystfiskeri og til fuglekiggeri og anden naturoplevelse.

Furesø er den største af søerne langs Mølleåen og er med sine over 37 meter Danmarks dybeste.

Furesø og Farum Sø indgår i udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde H123 Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov.

Furesø er desuden, blandt danske fuglelokaliteter, af største betydning for ynglende og rastende vandfugle, dels på grund af ynglefremkomst af Fjordterne og Isfugl, der er medtaget på EF-fuglebeskyttelsesdirektivets liste I, dels p.g.a. regelmæssig forekomst af mindst 20.000 rastende vandfugle. I 2003 blev der registreret i alt 38 vandfuglearter i og ved søen.

Det gennemførte sø-restaureringsprojekt har medført at søen nu har opnået den bedste tilstand der er registreret i de sidste 40 år. I årene 2007, 2008 og 2009 har klorofylindholdet imidlertid varieret mellem 5 og 7 g/l og dermed har søen opnået målsætningen **høj økologisk tilstand**.

Projektet ”Rent vand i Mølleåsystemet” i Rudersdal vil medføre at tilstanden i Furesø og især i Store Kalv vil risikere at blive forringet, fordi der vil blive tilført langt flere næringsstoffer og specielt kvælstof end i dag.

Det er derfor nødvendigt at projektet kun kan gennemføres, hvis der er sikkerhed for at der ikke sker forringelser i forhold til søens nuværende tilstand.

FARUM SØ

Farum sø ligger centralt i den nye kommune som et fantastisk åndehul med stor naturskønhed. Der er talrige besøgende som vandrer, cykler eller løber ad stierne rundt om søen. Søen har i regionplanen en generel målsætning. Det betyder, at søen skal have et alsidigt plante- og dyreliv, der kun i ringe grad er påvirket af menneskelig aktivitet.

SØNDERSØ

Søndersø ejes af Københavns Kommune, da området er vandindvindingsområde for København. Floraen omkring Sønderløbet er artsrig og meget varierende. Her findes forårsflor i skovbunden med Gul og Hvid Anemone, Skælrod, Dansk Ingefær, Hulrodet Lærkespore, Firblad og Druemunke. Fuglelivet på søen og i arealerne omkring søen er meget rigt med syngende nattergal, paukende rørdrum og summende græshoppesanger som de mest spektakulære lyde. Bevoksningerne på sydsiden er natstede for store flokke af Kragefugle. Om foråret samles også store stæreflokke her. Skoven på Sønderløbens nordside er gennem de senere år blevet lysnet meget og invaderes nu af næringskrævende arter som Stor Nælde og Skvalderkål. Nærheden til bebyggelse påvirker floraen kraftigt.

Området langs sydsiden af søen, helt fra Hejrebakken i øst til Kirke Værløse i vest, har været habitat for markfirben så sent som i tresserne - i samarbejde med Vandforsyningen og Kuben (samt forsvaret) bør der naturplejes så markfirben kan genindtage området. Markfirben er en fremragende indikatorart for god natur og biodiversitet. Langs nordsiden skal indtrykket af skovkranset sø styrkes.

VANDLØB

I løbet af de sidste 100 år er den samlede længde af vandløb i Danmark reduceret med omkring en tredjedel. Det skyldes, at vandløbene enten er blevet lagt i rør eller er blevet rettet ud. Over 90% af alle danske vandløb er regulerede.

Reguleringen skete for at forbedre vandløbenes evne til at lede vand væk fra enge og marker, så de ikke blev oversvømmet, og dermed bedre kunne opdyrkes. Resultatet blev mange steder lige afvandingskanaler uden de varierede levesteder for flora og fauna der kendetegner uregulerede vandløb.

Indenfor byzonen kan vandløb frilægges, f.eks. **Krogvadrenden** fra neden for Gustav Webers vej parallelt med Farumgårds Allé, gennem Fredtofteparken, langs Kildestien og med udløb gennem Farumgårds park til søen. Projektet vil være et naturmæssigt og rekreativt løft for det gamle Farum. Der skal anlægges enkelte broer eller underføringer i form af brede rør. Alternativt kan udløbet til Farum Sø ske ved Fredtofteparken.

Mølleåen fra Sønderløbet til Jonstrup over Flyvestationen bør genåbnes og genslynges og vandhuller øst for Jonstrup Seminarium bør genoprettes.

Hesselbækken er delvis med i kommunens planlægning, men DN-Furesøs forslag for bækken og Enghaven bør gennemføres fuldt ud; bækken åbnes og omlægges til sit oprindelige leje ud over Enghaven til Furesøen - et fugletårn i nærheden af udløbet er ønskeligt.

Det rørlagte vandløb fra Farum Kaserne og Trevang Vassingerød-løbet/Hestetangrenden kan frilægges; i hvert fald mindst fra områderne rundt om Brede Enge.

Fiskebækken. I samarbejde med Naturstyrelsen, Bane-Danmark og Vejdirektoratet bør der ske en total oprydning og forskønnelse af områderne ved **Fiskebækken** - arealerne er Fuglebeskyttelsesområde og habitatområde, det meste er fredskov, men det ser rodet ud og til tider ligner det en losseplads.

Tilstanden vil i de fleste tilfælde fortsat kunne forbedres ved at genskabe mere varierede fysiske forhold i vandløbene og ved yderligere forbedring af spildevandsrensningen og udbygning af kloaksystemerne med henblik på at reducere de regnbetingede udløb.

SMÅSØER

Antallet af naturlige småsøer og vandhuller er reduceret stærkt i de sidste 100 år. Mange er blevet opfyldt, så arealerne kunne bruges til dyrkning. Tilbagegangen har også betydet, at antallet af dyr og planter, der lever i de små søer og vandhuller, er gået meget tilbage. Blandt andet bestandene af padder og vandsalamandere, der alle er fredet i dag, er blevet kraftigt påvirket.

Furesø Kommune er karakteriseret ved at være rig på små søer uden til- og afløb, de såkaldte dødishuller. Sådanne vådområder er et vigtigt levested, som ofte huser padder, fordi de kan holdes fri for fisk og har deres egen hydrologiske dynamik. Selvom antallet af vandhuller er mere end halveret i Furesø Kommune i takt med intensiveringen af landbruget og byggemodning, er der dog mange gode vandhuller i Stavnsholtkilen, på kasernearealerne, i Trevangsområdet, i Hareskovby, på Flyvestationen og i skovene. Udviklingen kan dog vendes ved at give flere tilladelser til at genskabe søer og gravning af nye vandhuller uden for områder beskyttet af naturbeskyttelsesloven.

2. Skovene - Idéer til kommunens Grønne Plan

Af Lisbet Heerfordt, DN Furesø

Danmarks Naturfredningsforening i Furesø Kommune har indsendt sine kommentarer til Kommunens Idéoplæg til den grønne plan. Foreningen kommer bl.a. med en række konkrete forslag til initiativer, der kan styrke naturindholdet i vores skove.

I Furesø Kommune nyder vi godt af de store fredninger, der har sikret, at Mølleådalene i dag er et stort sammenhængende naturområde. Fredningerne udgør en meget central del af kommunen med en i hovedsagen ubrudt skovbræmme fra kommunegrænsen til Allerød og Egedal Kommuner i vest, langs bredden af Farum Sø og Furesø til Vaserne og kommunegrænsen til Rudersdal Kommune i øst. I disse fredede skovarealer findes nogen af de fineste bevarede gamle naturskovsarealer i hovedstadsområdet, hvor de ældste af træerne er selvsåede bøge, der på nuværende tidspunkt er mere end 275 år gamle.

Et bøgetræ, der får lov til at stå til glæde for mange organismer

En af de meget gamle Farum-bøge ved Farum Sø

DN Furesø foreslår, at de gamle fredninger i Mølleådalene bliver revideret og moderniseret i samarbejde med nabokommunerne, så områderne også fremover kommer til at fremstå som en helhed, og at der udarbejdes plejeplaner. Vi foreslår, at der udarbejdes en strategi for bevarelsen af de få oprindelige naturskovsarealer for at sikre, at de gamle træer får længst mulig levetid, og at der sikres nyopvækst af disse træer, som er de genetisk oprindelige bøge på egnen.

Foreningen foreslår projekter til

selvforyngelse af gamle bøgebevoksninger en række konkrete steder, hvor de ældste træer får lov at stå så længe de kan, og der ved hegning gives mulighed for at nyspirede bøge får mulighed for at komme op. Ved at etablere en kommunal skovplanteskole vil der kunne produceres lokale træer til naturpleje med efterkommere af fx Farumbøgen.

Farum Vestskov, der ligger mellem Farum Svømmehal og de åbne arealer i Farum Vest fredningen er en borgerskov, der er plantet og betalt af borgerne. DN Furesø foreslår, at Farum Vestskov udvikles ved pleje til en skov med større nær-rekreative værdier. Med sin beliggenhed tæt på byen og på idrætsanlæg er denne skov egnet til en mere intensiv rekreativ brug med skovlegeplads, klatremuligheder og motionsanlæg.

Foreningens idéer til Kommunens Grønne plan kan se i sin helhed på DN Furesøs hjemmeside:

www.dn.dk/furesoe.

3. Idéer til Grøn Plan – Det åbne land

Af Lisbet Heerfordt, Danmarks Naturfredningsforening, Furesø

Furesø Kommune ligger dér, hvor ”København slutter, og det åbne land begynder”. Den ramme gør Furesø Kommune helt specielt attraktiv for de borgere, der gerne vil bo tæt på naturen og storbyen på samme tid. Men samtidig gør det kommunen særlig attraktiv for alle, der ønsker nye udstykninger til boliger, erhverv eller institutioner. Det åbne land i Furesø Kommune er en knap ressource, som konstant vil være i skudlinjen. Storbyen truer så at sige med at opsluge Furesø Kommunes åbne land, som det er sket inden for en generation i alle vore nabokommuner mod syd, Gladsaxe, Herlev og Ballerup etc.

Danmarks Naturfredningsforening roser kommunens idéoplæg til en grøn plan og har afleveret sit indspil i debatten med følgende hovedpunkter:

1. Bevar det åbne land vi har tilbage, herunder vores enestående udsigter og geologiske landskabsformationer. Den grønne plan bør give en samlet status for kommunens resterende landzonearealer og deres beskyttelsesstatus. Hvor og hvor meget ønsker vi at byen må vokse endnu på bekostning af det åbne land?
2. Bevar og beskyt den natur vi allerede har gennem pleje af de offentlige arealer og aktivt samarbejde med ejerne af private naturarealer.
3. Udvid naturarealerne. Det åbne lands oprindelige naturtyper, f.eks. enge og overdrev er få og små i Furesø Kommune, og flere arealer bør overgå til naturformål. Skab sammenhængende natur og spredningskorridorer for de vilde plante- og dyrearter.
4. Opprioriter naturregistrering og naturovervågning af såvel den almindelige natur som den sjældne natur. DN foreslår, at den grønne plan skal udpege en række dyre- og plantearter som gode indikatorer for naturkvaliteten.
5. Stimuler til fortsat høj grad af borgerinddragelse, frivillig naturpleje, bekæmpelse af invasive arter, naturovervågning, naturformidling, ture og arrangementer.
6. Udvid kommunens stisystemer med nye stier i det åbne land

Den grønne plan bør give et overblik over de vigtigste naturområder og på en let forståelig måde beskrive deres særlige værdier. Det vil styrke vores bevidsthed om og vores omsorg for bevarelsen af kommunens store og små naturperler.

Og sidst, men ikke mindst: - Skab adgang og tilgængelighed til naturen. Nærhed og adgang til at færdes i naturen betyder kolossalt meget for os alle sammen, hvad enten det drejer sig om naturiagttagelse, motion eller samvær i det fri.

Læs mere på DN Furesøs hjemmeside: www.dn.dk/furesoe

Udsigt over de fredede enge ved Præstesøen

4. Mere natur i byerne

Af Alf Blume, formand, DN Furesø

Natur og biodiversitet hører ikke kun landområdet, søerne og skoven til - det findes overalt og vi mennesker kan fremme naturen eller modarbejde den.

Børns ret til krat

Inde i byer er der også behov for naturoplevelser og der skal være mange rekreative muligheder af forskellig slags til både de dagligdags små naturoplevelser og udfoldelser for børn og voksne. Børn har 'Ret til Krat'. I praksis betyder det, at parker og anlæg ikke skal holdes "pænt og plydset" helt ud til kanten; der skal være plads til at byens vilde dyr, f.eks. egern, pindsvin, spurvehøg og småfugle kan gemme sig i krat og højt græs, der skal være plads til at børn kan lege gemmeleg eller gå på opdagelse i krattet - ikke alt kommunalt græs skal være plænegræs, noget skal være "rough" lige som på golfbaner. I kanten af parker og anlæg kan der godt være plads til grenbunker eller stammer fra træer, som langsomt rådner bort - det giver liv og øget biodiversitet helt ind i vores nærområder.

For dyrene er Farum Midtpunkt en skov med nogle huse imellem!

Pleje af træer i byen

Naturfredningsforeningen i Furesø Kommune mener, at natur og biodiversitet skal fremmes i vores byer. Byerne skal være præget af grønne strøg f.eks. ved alléer. Der skal laves beplantningsplaner (beskæringsplaner) for områder langs vejene og parkerne. Træer langs veje har en markant hastighedsdæmpende virkning - noget der bør fremme plantning af træer langs veje hvor det er muligt. I al planlægning skal klima, natur og biodiversitet inddrages.

DN Furesø foreslår, at kommunens glatførebekæmpelse bliver mere skånsom over for vejtræer. Sprekelsens egelund ved Stavnsholtkirken er en markant del af det arkitektoniske kirkeanlæg og samtidig et vigtigt grønt element i byen. Der er i dag etableret parkeringsplads i en del af egelunden, hvilket svækker beplantningens karakter.

Egelunden bør bevares og plejes, så træerne ikke skades, og på en måde, så de cirkler, træerne er plantet i, fremtræder tydeligt.

Lysforurening

I byen skal alt lys afstemmes efter formålet, dvs. ikke være kraftigere end nødvendigt og rettet nedad. Derved nedbringes unødigt spredning af lys og fremtidens mennesker vil derfor have en chance for at opleve nattemørket i naturen og stadig se Mælkevejen uden at skulle tage en tur 50 kilometer væk fra byerne.

Kalenderen

Arrangementer, se nærmere på vores hjemmeside:

Søndag den 26. februar klokken 10.30. Vintergåtur i Farum Naturpark – med bål, snobrød og pandekager!

Søndag den 22. april klokken 11.00. Affaldsindsamling

Søndag den 29. april klokken 11.00. Vandhulstur på Baunesletten

Søndag den 12. maj klokken 11.00 Markfirbenregistrering ved Lyngø

Onsdag den 23. maj klokken 19.30. Nattergaletur omkring Sønderø

Søndag den 10. juni Botaniktur til Christianshøj og Oremosen

Næste bestyrelsesmøder:

Tirsdag, den 13. marts, kl. 19.00-22.00. Møderum 2, Kulturhuset i Farum

Tirsdag, den 10. april, kl. 19.00-22.00. Møderum 2, Kulturhuset i Farum

Onsdag den 9. maj, kl. 19.00-22.00. Mødelokale 3, Satellitten i Værløse

Torsdag den 7. juni, kl. 19.00-22.00. Møderum 2, Kulturhuset i Farum